

Bron: Spiegeloo, april 2006

Tekst: Joost Molenaar

Fiona de Vos (36) was ooit in de veronderstelling dat ze kinderpsychologe zou worden, maar een VRT-artikel over de invloed van de plattegrond van een ziekenhuisvleugel op de gezondheid van patiënten opende haar de ogen. Op een reis in Amerika vertelde iemand haar dat ze daarvoor naar New York of California moest gaan. In Amerika is *environmental psychology* een groter vakgebied dan in Nederland en Europa. Ze volgde de specialistische vakken aan de UvA bij Ronald Hamel en aan de TU Eindhoven. Voor haar stage ging ze naar New York.

Na haar afstuderen heeft De Vos aan verschillende projecten gewerkt. Voor het ING-gebouw aan de Zuid-as in Amsterdam langs de ringweg A10 - in de volksmond de *klapschaats* genoemd - heeft zij meegewerkt aan de inrichting van het kantoorinterieur voor de *business-units*. De Vos: 'Dat zijn de werkplekken van de medewerkers. ING was van mening dat met zo'n innovatief ontwerp er ook aandacht moest komen voor de binnenkant. En er moest zuinig worden omgegaan met de vierkante meters. Ik heb de profielen van de verschillende functies geanalyseerd en in plaats van vaste standaard werkplekken zijn er op de werkprocessen afgestemde werkplekken uitgekomen.'

Het resultaat is flexwerkplekken omdat volgens De Vos werkplekken tegenwoordig overal zijn. De Vos: 'Men werkt op kantoor, onderweg, in openbare ruimtes en thuis. Naast de flexibele werkplekken zijn er concentratiekamers waar medewerkers zich kunnen terugtrekken om ongestoord te werken.'

Ook heeft ze advieswerk gedaan in de ouderenzorg bijvoorbeeld voor Alzheimerpatiënten. De Vos: 'De huidige inrichting van de omgeving waarin ouderen worden verzorgd is niet uitnodigend. Er is geen directeur die ik spreek die zegt zelf later graag in zijn eigen instelling te willen belanden. Bij mensen met Alzheimer functioneert het cognitieve brein steeds minder. Het is mogelijk om de omgeving te gebruiken om de nog functionerende delen van de hersenen te stimuleren en te compenseren voor de functies die niet meer werken. In de amygdala blijven herinneringen bewaard. Door met bekende voorwerpen te werken of met foto's kunnen deze mensen zich beter in hun omgeving oriënteren. Door een pyjama op te hangen aan hun deur zien ze dan het hun kamer is.'

De Vos deed promotieonderzoek naar hoe het leven van chronisch zieke kinderen veraangenaamd kan worden in ziekenhuizen. De Vos: 'Voor kinderen is het belangrijk dat ze contact blijven houden met familie, school en vriendjes. Tegenwoordig is dat makkelijk door technische hulpmiddelen, zoals internet en webcams. Kinderen kunnen door de inrichting van de ziekenhuizen beïnvloed worden om hun bed en hun kamer uit te komen. Dat kan door in plaats van lange gangen met rare afbeeldingen op de muur, leuke speelkamers te maken met computers of een theater, zodat vriendjes die bij hun op bezoek komen samen een voorstelling bezoeken.'

Na haar promotie is De Vos bezig om haar adviesbedrijf De Vos Omgevingspsychologie (DVA, want in het buitenland De Vos Associates) weer te profileren. Dat lukt uitstekend, want ze heeft al weer een opdracht van een Amerikaans architectenbureau om samen met drie architecten een kindziekenhuis in de staat South Dakota te ontwerpen. Omdat hun bureau als enige een omgevingspsycholoog in het team had opgenomen sleepte zij van de acht deelnemende bureaus de opdracht binnen. De Vos: 'In het voorjaar van 2007 gaat de eerste paal de grond in. Voordat het zover is moet ik zorgen dat de inrichting en veiligheid goed geregeld wordt. Patiënten moeten bijvoorbeeld niet te vaak vervoerd worden. Elke verplaatsing voegt een halve dag extra verblijf in het ziekenhuis toe.' Daartoe reist De Vos nu elke twee weken van Amsterdam naar de States om haar kennis toe te passen.